

Mākslīgā intelekta rīku loma iepirkumu veidošanā

Gunda Karnīte

Mākslīgā intelekta speciāliste IT konsultāciju nodaļā, PwC Latvija

Kristiāns Leonovičs

Konsultants IT konsultāciju nodaļā, PwC Latvija

Manuāla iepirkumu dokumentācijas izstrāde ir laikietilpīga un pakļauta cilvēka kļūdām. Darbinieki nereti izmanto iepriekšējo iepirkumu dokumentāciju, sagatavojot jaunu, kas, izpaliekot rūpīgai pārskatīšanai, var radīt riskus. Saskaņā ar Gartner datiem¹ 65% iepirkumu vadītāju aktīvi iegulda mākslīgajā intelektā (MI), lai uzlabotu produktivitātes rādītājus un samazinātu cilvēka kļūdu risku. MI ir noderīgs rīks tādiem uzdevumiem kā vēsturisko iepirkumu datu analīze, dokumentācijas sagatavošana un pretendentu izvērtēšana.

Pirmais solis ir izpētīt un izmēģināt pieejamos MI rīkus. Rīki ir dažādi un pieejami trīs cenu kategorijās: bezmaksas, abonēšanas un "pay-as-you-go" (maksājums atkarībā no patēriņa). Darbam saistībā ar iepirkumiem ieteicams apsvērt abonēšanas plānu. Bezmaksas versijas nav piemērotas, jo tām nav tādu būtisku funkciju kā aģentu izveide, iepriekšējo datu uzglabāšana un neierobežots uzvedņu skaits, kas ir pieejamas maksas rīkos. Abonementu MI rīki, piemēram, ChatGPT, Copilot, Claude u.c., ir viegli pieejami par 20-30 USD mēnesī vienam lietotājam.

Otrais solis ir MI rīka konfigurācija, lai tas spētu pildīt nepieciešamās funkcijas iepirkumu veidošanas procesā. Tas ietver apmācītu aģentu izveidi, kam tiek iedota tāda informācija kā iepirkumu formu paraugi, vēsturiskie uzņēmuma dati un darbības instrukcijas, kā arī detalizēts apraksts par vēlamo rezultātu,

ierobežojošiem faktoriem, datu formatēšanu un netiešu kontekstu, piemēram, ģeogrāfiskajiem datiem, sezonālām izmaiņām, piegādes ķēdes specifiku vai iekšējiem uzņēmuma politikas nosacījumiem, kuri nav pieejami MI aģentam.

Trešais solis ir iepirkuma pretendentu vērtēšana. Arī šim uzdevumam var izveidot specializētu aģentu, kā instrukcijas tam nodrošinot vērtēšanas kritērijus, pretendentu iesniegtās informācijas veidlapas un detalizētas darbības instrukcijas. Šāds aģents spēj salīdzināt un vērtēt pretendentus, balstoties ne tikai uz iesniegto dokumentāciju, bet arī iegūt papildu informāciju no publiskiem avotiem internetā. Tas sniedz vispusīgu pretendentu izvērtējumu, ņemot vērā citus realizētos projektus, kompetences un reputāciju.

Ir svarīgi ieviest MI rīku pakāpeniski, ar izpēti un izmēģināšanu, kam seko konfigurācija un apmācība, un beidzot ar ieviešanu un pastāvīgu optimizāciju. Ir būtiski, lai gaidas būtu reālistiskas, kā arī apzināties, ka MI ir rīks efektivitātes uzlabošanai, kas paātrina apjomīgu darba daļu izpildi. Tomēr cilvēkam vienmēr ir jāpārskata un jāpilnveido gala rezultāts.

Ja jums rodas jautājumi vai vēlaties uzzināt vairāk par mākslīgā intelekta risinājumu ieviešanu iepirkumu procesos, sazinieties ar PwC Latvija tehnoloģiju konsultantiem, lai saņemtu ekspertu padomu un palīdzību.

¹ <https://www.scmr.com/article/ai-procurement-efficiency->

[insight, https://www.teamprocure.com/blog/procurement-automation](https://www.teamprocure.com/blog/procurement-automation)